

Ghid de redactare a tezei de doctorat

Acest ghid cuprinde *recomandări* pentru redactarea tezei de doctorat, care pot fi folosite în completarea îndrumărilor primite de către studentul-doctorand de la conducătorul său de doctorat, dacă este cazul. În elaborarea tezei de doctorat, studentul-doctorand va ține seama, **cu prioritate**, de indicațiile conducătorului de doctorat.

Ghidul este structurat în două părți: Etica elaborării tezei de doctorat (I) și Forma tezei de doctorat (II).

I. Etica elaborării tezei de doctorat

1. Activitatea de redactare a tezei de doctorat este *rezultatul ideilor personale și a eforturilor* studentului-doctorand.

Când se folosesc idei din literatura de specialitate, acestea nu se preiau întocmai și se indică întotdeauna sursa (ca notă de subsol și ca referință bibliografică).

Atunci când se consultă surse disponibile *online*, este indicată evitarea utilizării informațiilor care se regăsesc pe pagini de Internet unde aceste informații pot fi încărcate de către orice persoană (*UGC - user generated content*), care nu sunt publicate într-o revistă de specialitate, ori unde se găsesc materiale care nu respectă regulile privind drepturile de autor.

2. Plagiatul sub orice formă este interzis.

Plagiat înseamnă însușirea integrală sau parțială de către o persoană a unei opere literare, științifice sau a ideilor ce aparțin altei persoane și prezentarea acestora drept creație personală.

Potrivit art. 4 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare plagiatul înseamnă „expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, idei, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale”.

Plagiatul poate avea mai multe forme, printre care:

- plagiatul realizat prin procedeeul *ghostwriter* – când studentul-doctorand își însușește o lucrare scrisă de o altă persoană, scriere realizată la comanda acestuia, în temeiul unui contract de mandat cu plată sau cu titlu gratuit;

- plagiatul complet – când studentul-doctorand își însușește o lucrare scrisă de o altă persoană, de regulă, fără consimțământul acesteia;
- autoplagiatul – când studentul-doctorand folosește în teza de doctorat lucrări proprii sau părți din lucrări proprii scrise în alt scop sau cadru (de exemplu, lucrarea de master), fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale; în Legea nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, autoplagiatul este definit în art. 4 alin. (1) lit. e) ca fiind „expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale aceluiași sau acelorași autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale”;
- plagiatul prin traducere – când studentul-doctorand traduce o lucrare sau o parte a unei lucrări ce aparține unui alt autor, dintr-o limbă străină, și folosește traducerea în teza de doctorat, fără a indica sursa;
- plagiatul *copy-paste* – când studentul-doctorand preia un text care aparține unei alte persoane, fără a indica sursa;
- plagiatul prin parafrizare – când studentul-doctorand parafrizează un text ce aparține unei alte persoane, fără a indica sursa sau indicând sursa în mod enonțat.

Plagiatul reprezintă o abatere gravă de la buna conduită în cercetarea științifică, de la etica profesională și de la activitatea universitară și se sancționează potrivit prevederilor din Codul de etică și deontologie profesională a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași [art. 22 alin. (1), art. 23, art. 31 și art. 38 din Codul de etică <http://www.uaic.ro/wp-content/uploads/2013/12/3CoduldeEtica.pdf>] și a prevederilor legale în materie [respectiv prevederilor Legii nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, a Legii nr. 1/2011 a educației naționale, în măsura în care faptele respective nu constituie infracțiuni potrivit legii penale].

3. Conform art. 67 alin. (2) lit. b) din Codul studiilor universitare de doctorat (aprobat prin H.G. nr. 681/2011 și modificat prin H.G. nr. 134/2016), ca o măsură împotriva plagiatului, Școala doctorală realizează o **analiză de similitudini**, utilizând un program recunoscut de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNATDCU) sau și, suplimentar, un program dezvoltat la nivel național privind detecția de similitudini.

Raportul/rapoartele de similitudini este/sunt inclus(e) în dosarul de doctorat.

4. Conform Regulamentului de organizare și funcționare a studiilor universitare de doctorat a Școlii doctorale a Facultății de Drept, studentul-doctorand, împreună cu conducătorul de doctorat, răspund de respectarea standardelor de calitate și de etică profesională, inclusiv de originalitatea conținutului tezei de doctorat.

Aceștia dau împreună o declarație privind originalitatea conținutului tezei de doctorat.

II. Forma tezei de doctorat

1. În vederea elaborării tezei de doctorat, prima fază este *cercetarea*. Printre sursele cercetării se numără legislația, jurisprudența, doctrina.

Pentru orientarea studentului-doctorand în efectuarea cercetării:

- se face un plan de cercetare (distinct de planul de redactare);
- se folosesc cel puțin trei repere în cercetate: legislația, jurisprudența, doctrina (nu neapărat în această ordine);
- raționamentul folosit în cercetare este acela de la general la particular, de la nou la vechi (este posibil și invers, dacă se tratează evoluția legislativă, jurisprudențială sau doctrinară).

2. *Tema tezei de doctorat* se stabilește de către conducătorul de doctorat împreună cu studentul-doctorand după parcurgerea de către acesta din urmă a PPUA (Programul de pregătire bazat pe studii universitare avansate).

Tema de cercetare în vederea elaborării tezei de doctorat trebuie să aibă caracter de *noutate și originalitate* în raport cu stadiul actual al cercetării.

Titlul tezei de doctorat se consemnează în PCS (Programul de cercetare științifică) al studentului-doctorand.

Titlul tezei de doctorat poate fi modificat cu acordul conducătorului de doctorat și cu aprobarea CSD (Consiliul Școlii Doctorale) până în momentul depunerii acesteia la comisia de îndrumare în vederea obținerii avizului pentru prezentarea în ședință publică în fața comisiei de susținere publică a tezei de doctorat.

Trebuie să existe o deplină concordanță între temă, titlu și conținutul tezei de doctorat, precum și între acestea și domeniul de abilitare a conducătorului de doctorat ori a conducătorilor de doctorat în cazul tezelor în cotutelă.

3. *Planul tezei de doctorat*. Când activitatea de cercetare este avansată, dar nu mai târziu de finele primului an universitar din studiile

doctorale, studentul-doctorand întocmește un *plan de redactare* (distinct de planul de cercetare), structurat pe titluri, subtitluri, capitole, subcapitole, paragrafe, etc. Acesta va face parte din primul raport de cercetare pe care studentul-doctorand îl va elabora sub coordonarea conducătorului de doctorat și a comisiei de îndrumare și pe care îl va prezenta în fața comisiei de îndrumare la finele primului an de studii doctorale.

Planul de redactare inițial poate suferi modificări pe parcursul elaborării tezei de doctorat, în funcție de concluziile la care studentul-doctorand ajunge prin aprofundarea cercetării, de modificarea legislației în materie, de evoluția jurisprudenței, ș.a..

Pentru ca planul să fie echilibrat, este indicat să nu aibă un număr prea mare de părți. Fiecare parte poate fi, la rândul ei, subdivizată în subpărți, iar fiecare subparte poate fi și ea subdivizată, ș.a.m.d.. Trebuie evitată, însă, fragmentarea excesivă a planului, pentru că aceasta îl face greu de înțeles.

Cititorul trebuie să își poată face o imagine generală asupra temei tratate, doar prin lecturarea planului tezei.

Gruparea aspectelor care urmează a fi tratate în lucrare pe categorii, astfel încât planul să aibă 2 părți sau, cel puțin să nu depășească 4 părți, este un exercițiu util pentru exprimarea coerentă și sistematizată a ideilor studentului-doctorand.

Planul de redactare, care se situează *întotdeauna* la începutul lucrării, nu trebuie să depășească o pagină. Planul detaliat va constitui cuprinsul lucrării, care se va situa întotdeauna la sfârșitul tezei de doctorat.

Planul de la începutul tezei nu conține toate punctele și subpunctele, ci doar părțile principale; în plan nu se indică paginația.

Fiecare subdiviziune trebuie să fie organizată în mod coerent, care se încadrează logic în ansamblul textului.

Numerotarea diviziunilor și subdiviziunilor se poate face în diferite forme. De exemplu: Capitolul 1, Secțiunea 1, § 1, iar în cadrul paragrafului, 1.1, 1.2, 1.3; în cadrul 1.1, se pot folosi subdiviziuni marcate cu litere, a, b, c.

Planul nu trebuie să fie o compilație de date.

4. Structura tezei de doctorat.

Teza de doctorat poate fi structurată astfel:

- **Coperta**, care cuprinde următoarele informații:

- denumirea instituției de învățământ (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași);
- denumirea facultății (Facultatea de Drept);

- mențiunea „Teză de doctorat”;
- titlul academic, prenumele și numele profesorului conducător de doctorat;
- numele și prenumele studentului-doctorand;
- titlul tezei de doctorat;
- locul (Iași) și anul elaborării tezei.
- **Pagina de gardă** – pagină goală, între copertă și prima pagină.
- **Prima pagină** – în care se reiau informațiile de pe copertă.
- **Planul tezei de doctorat** – care va ocupa pagina a doua.
- **Lista abrevierilor.**
- **Introducere.**
- **Conținutul propriu-zis al lucrării**, care poate fi împărțit în părți, capitole, subcapitole, secțiuni, subsecțiuni, paragrafe, etc.
- **Concluzii.**
- **Anexe** (dacă este cazul).
- **Bibliografie.**
- **Cuprinsul tezei cu indicarea paginajului.**

5. Ideile studentului-doctorand trebuie exprimate logic și într-un stil fluid, în propoziții relativ scurte.

Studentul-doctorand nu ar trebui să scrie cu subînțelesuri, pentru că acest mod de redactare este sursă de confuzii.

6. **Întinderea** unei teze de doctorat nu este predeterminată. Studentul-doctorand are posibilitatea de a prezenta cercetarea întreprinsă conform recomandărilor conducătorului de doctorat și a comisiei de îndrumare, neexistând o limită minimă sau maximă a numărului de pagini sau de cuvinte. Cu toate acestea, nu este indicat ca teza de doctorat să aibă mai puțin de 250 de pagini, număr rezultat conform regulilor de tehnoredactare indicate în cele de mai jos.

7. **Tehnoredactarea** tezei de doctorat. Corpul textului se scrie cu fontul Times New Roman, dimensiunea caracterelor 12, spațierea rândurilor la 1,2, iar notele de subsol se redactează folosind fontul Times New Roman, dimensiunea caracterelor 10, spațierea rândurilor la 1. Se folosesc în mod obligatoriu **diacriticele specifice limbii române**.

8. Aparatul critic.

Acesta cuprinde:

- cuprinsul sau tabla de materii;
- bibliografia sau lista lucrărilor citate;
- lista de abrevieri (dacă este cazul);

- lista cu hotărârile citate (jurisprudența);
- anexe (dacă este cazul);
- note de subsol.

Cuprinsul se situează la sfârșitul lucrării și cuprinde toate părțile, capitolele, subcapitolele, secțiunile, paragrafele, punctele, etc., cu indicarea paginajului corespunzător.

Bibliografia cuprinde toate lucrările citate la subsolul paginilor, în ordine alfabetică, după numele de familie al autorilor. Se pot grupa lucrările citate, de exemplu, astfel: cursuri/tratate; articole din reviste de specialitate; articole disponibile online; jurisprudență. Toate acestea pot fi împărțite în două părți: literatură juridică românească și literatură juridică străină.

Nu se prevede un număr minim sau maxim de lucrări de specialitate (referințe bibliografice). Sunt folosite atâtea lucrări câte sunt necesare. Cu cât numărul de referințe bibliografice este mai mare, cu atât studentul-doctorand face dovada că a elaborat o lucrare bine documentată.

Dacă în legătură cu tema abordată literatura juridică este săracă, contribuția studentului-doctorand va fi mai bogată.

Listă de abrevieri se folosește numai atunci când textul conține multe abrevieri. Lista se situează la începutul lucrării, după plan și înainte de introducere, și se redactează în ordine alfabetică.

Notele de subsol se regăsesc în josul paginii, la fiecare pagină, folosind numerotare continuă, prin funcția automată a editorului de text. Notele de subsol conțin referințele bibliografice. Acestea au ca scop indicarea surselor de informare care figurează în text și permit cititorului identificarea precisă a acestora.

Notele de subsol încep cu majusculă, eventual cu „A se vedea” și se termină cu punct.

Notele de subsol (referințele bibliografice) dau textului caracter științific. Ele permit, de asemenea, apărarea de plagiat.

Fiecare citare care figurează în nota de subsol trebuie, în prealabil, verificată.

Există mai multe moduri în care se pot face citările (spre exemplu, APA, MLA, Harvard etc.). Studentul-doctorand poate opta pentru oricare mod de citare, însă va trebui să respecte întotdeauna următoarele două reguli de bază:

- *uniformitatea*, adică adoptarea unei maniere identice pentru a cita referințele de același tip;
- *precizia*, care dă posibilitatea cititorului să identifice și să regăsească rapid sursele citate.

Recomandări pentru citare:

- dacă sursa este o carte:

„A se vedea, Dragoș-Alexandru Sitaru, *Dreptul comerțului internațional*, Partea Generală, Editura Universul Juridic, București, 2008, p. 100.”;

- dacă sursa este un articol dintr-o revistă de specialitate:

„A se vedea, Gabrielle Kaufmann-Kohler, *Soft Law in International Arbitration: Codification and Normativity*, în *Journal of International Dispute Settlement*, vol. 1, nr. 2/2010, p. 284.”;

- dacă sursa este o publicație disponibilă online:

„A se vedea, Michael E. Dickstein, *Revitalizing the International Law Governing Concession Agreements*, în *Berkeley Journal of International Law*, vol. 6, nr. 1/1988, p. 54, material disponibil online la adresa:

<http://scholarship.law.berkeley.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1077&context=bjil>, consultat la 2 septembrie 2014.”.

9. Dispoziții finale.

În cazul în care recomandările din prezentul ghid vin în contradicție cu norme juridice, indiferent de actul normativ din care fac parte, se aplică cele din urmă, în vigoare la data la care se constată contradicția.